

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 26. avgusta.

Znano je, in po zadnjem ljudskem popisu tudi dokazano, da biva na Dunaji par sto tisoč ljudi česko-slovanske narodnosti, znano je pa tudi, da vztrajni in žilavi Čeh povsod skrbi za ohranitev svoje narodnosti, tedaj v prvej vrsti za učilnice, v katerih naj bi se vzgajala česka mladina. Ker od mestnega zastopa dunajskega pri vseh naporih in prošnjah nij bilo v tej zadevi doseči ničesa, sklenili so Čehi pomagati si sami ter osnovali si v ta namen izvrstno napredujoče društvo „Komenský“. To društvo prosilo je nedavno dovoljenja, da sme ustanoviti v desetem mestnem okraji zasobno česko šolo, za katero je uže tudi priredilo potrebno šolsko poslopje. Okrajni šolski svet dunajski v strahu, da bi se Dunaj ne poslovanil, odbil je prošnjo, a društvo „Komenský“ vložilo je priziv na deželni šolski svet. Slednji imel je preteklo sredo sejo, v kateri bi bil imel odločiti se v tej zadevi, a do tega nij prišlo. Odsek je sicer bil v soglasji s poročevalcem, da naj deželni šolski svet pristopi odloku okrajnega šolskega sveta, da se ustanovitev česke šole na Dunaji zabrani načeloma, a vendar bila je priznana potreba, da se ta stvar razpravlja s stališča narodne ravnopravnosti na podlagi §. 19 državnih temeljnih postav. V ta namen pa treba soporočevalca. In kot tak soporočevalec bil je poklican znani predsednik in agitator nemškega „Schulvereina“, dr. Weitloff, ta mož naj poroča s stališča — ravnopravnosti! K poročilu o tem odloženju in o poklicanju soporočevalca dostavlja „Presse“, da „bode deželni šolski svet ukrenil v tej zadevi stoprav čez nekoliko tednov“. Razume se, kako bi se tudi o česki šoli moglo sklepati takoj, zlasti pa zdaj na početku šolskega leta! Če se po zanika-jočem odloku deželnega šolskega sveta — in ta s

soporočevalcem Weitloffom inace niti ukreniti ne more — društvo „Komenský“ tudi pritoži na ministerstvo, bode za otvorjenje šole v bodočem šolskem letu prepozno, ko bi tudi ministerstvo pritožbo rešilo povoljno in dovolilo ustanovitev privatne česke šole. Iz tega vzroka mora Weitloff poročati nekoliko tednov. Strah ima velike oči — ko bi se nekoliko stotin českih otrok v desetem dunajskem okraji v šoli poučevalo v maternem jeziku, poslovanil bi se Dunaj in tega boji se Weitloff in njegovi pristaši.

Nij li to nečuvno postopanje? Privatna šola, katero bi vzdrževalo to društvo „Komenský“ ob svojih stroških, niti ta se ne dovoli, akoravno je prošnja dunajskih Čehov opravičena in v postavi utemeljena in akoravno vsi židovski listi neprestano kriče, da je zdaj nastopila „česka doba“ in akoravno §. 17. drž. temeljnih postav jasno govori, da sme vsak državljani, ki je dokazal svojo sposobnost, ustanoviti privatno šolo.

Priznavati moramo, da smo jako radovedni, bode li v tem vprašanju nadvladala avtoriteta javnega zakona, ali pa strankarska strast in zavist, na drugi strani pa ne moremo prikrivati svojega začudenja, od kod prihaja, da je pri nas Slovencih vse drugače. V Slovencih ne stavi niti okrajni niti deželni šolski svet nikakešnih ovir ustanovitvi novih šol. Nihče nij branil znanemu nemškemu agitatorju „engros“ dru. Othmaru Reiserju, da od svoje letne plače, znašajoče 45.000 gld., ki jo dobiva pri dunajske hranilnici, priredi popolnem nemško šolo v Pekrjih, mej čisto slovenskim narodom; nikake ovire se ne delajo nemškemu „Schulvereinu“, da kupuje poslopja in ustanavlja nemške, ne privatne, ampak nemške ljudske šole, pri nas nij nikakih takih pomislekov, kakor na Dunaji, vse gre nekako lahko, kakor bi bilo namazano. In ven-

der nij Dunaj tako daleč od nas in vendar bi se po najpriprostejši državljanskej pameti smelo sklepati, da so pri nas veljavni isti zakoni, isti predpisi, kakor v glavnem mestu, katerim naj se klanjajo vse oblasti.

Kakor rečeno, mi ne znamo, ne vemo, in kar je najvažnejše, niti ne smemo tolmačiti si taci izrednih, v popolnem protislovju si nasproti stoječih dogodkov, mi tedaj za denes to le konstatujemo in ostanemo pri svojem začudenju.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. avgusta.

Tržaški namestnik baron de Pretis biva zdaj na Dunaji, da pozve dan, kadar pride presvetli cesar v Trst, in mu ve pripraviti sijajen sprejem. Ali marsikdo snuje v svojem srci misel, da ima baron de Pretis na Dunaji še druga pota! Po „N. Wiener Tagblattu“ gre glas, da bo vlada dejala Trst pod zakon o izjemnem stanju s 15. maja 1869 vsaj deloma, da mu vzame dobrote člena 13 osn. drž. zakonov o tiskovneji svobodi in morda konečno odstavi tudi porotne sodnije. Mi tega zdaj še ne verjamemo.

„Pester Lloyd“, ta nam je razgrnil meglo! Vse je bilo s slepoto udarjeno **glede uzrokov hercegovskega vstanka**, ne samo mi navadni ljudje, nego li tudi višji, službeni. Ves svet je trdil in veroval, da je vstanek v Hercegovini zakrivila slaba uprava, novi davki, nepravredno postopanje z odkupom tabaka itd. — ali vse to občno prepričanje, priznано od najmerodajnejših strani, izkopavši nekak zaklad, v Kalinovci na črnogorsko-hercegovske meji. V jedrni tamošnji koči da so našli pisma, ki jasno dokazujejo, da so vstanek zagnili in moralno ga vodili veliko-srbski komitet v Belem Gradu, slovanski dobrotvorni komitet v Moskvi in pa Črna Gora. V Črni Gori da so v zaroti sodelovale osebe iz neposredne bližine kneza Nikice, da celo le-tega lastni sorodniki; prvi vojvode črno-

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

Tisti čas pa, kakor beremo v starih analih, stal je nekdanji stadthauptmann višenjskega mesta gospod Wouk, po domače Rošček ali prav za prav Rosstschegg na linah neke višenjske hiše ter zagledal z mokrim očesom tja doli na mesto, kjer so pričakovali mestni svetovalci in domače krasotice Jurčičevih častilcev. Kakor mrzlica pretreslo ga je nekaj in spomini, čudni spomini obšli so njegovo nemško dušo. On je stal na razvalinah nekdanje svoje županske sreče. Koliko se je spremenilo od tedaj, ko se je on s teškim srcem ločil od kuruličnega stola višenjskega mesta! Prišlo je tako, ker je moralo priti, kajti nesreča zadela ga je na nesrečo. — Začelo se je z njegovim „nohtbohtarjem“. Višenjski nohtbohtar nosil je v znak svojega dostojanstva sabljo — ne helebardo, kakor drugi ljudje tacega kalibra.

Necega krasnega jutra pa prišel je mož brez sablje domov; — konfiscirali so mu jo. — In to je uže nekaj zatemnilo njegovo srečo. V svojej preve-

likej županskej skrbi, da ne bi razni tiči, ki so gnezdili na strehi mestne cerkve, spridili streh, streljal je nanje ob jasnem dnevi, za tega delj je prišel z raznimi §. k. z. navskriž. In tisti uporni kočevski berač, ki se je Wouku zoperstavil ter kmalu našel pot iz mesta, čaka še zmirom na pisatelja, ki ga bo dostojno popisal.

Njegovi patroni pa izneverili so se mu v tistih burnih dnevih. Popihal je tibi veter jednega tja v nemški Gradec, drugi pa premišluje in tuhta noč in dan na svojem gradiču, kako bode ob priliki interpeloval justičnega ministra zaradi vvedenja slovensčine po c. kr. uradih. — Glas modrega vladanja g. Wouka prišel pa je celo v deveto deželo, — in tam so mu svetovali, — naj se poda v mnogozasluženi pokoj, ako je „regierungsmüde“. In on je to storil, odpovedal se je županstvu in vsem njegovim zapeljivostim. Kaj ga odslej briga nahtbohtarjeva helebarda resp. sablja in pa tisti tiči, ki gnezdiijo na strehi cerkve, posvečene sv. Ani! — Sam je je ostal, sam in zapuščen, kakor berač na žegnanji! Tedaj pa je zrl z žalostnim obrazom tja doli, kjer so se vrtili ljubljanski „Sokolci“ z brbkimi višenjskimi dekleti. Vsi so mu odpovedali svoje prijateljstvo od barona začeni do Jankota. Vsaj ga menda

vender poznate tega našega Jankota ali ne? Ej pardon, ravno kar sem se spomnil, da mu Vi pravite Ciceron, mi pa tudi tako, če hočete! In tudi ta naš Ciceron, katerega naloga je, razbistriti um šolskih otrok, odlikoval se je tiste dni. Mimogrede povedano, brali smo tudi njegovo ime v tistih mestnih bukvah, kjer so zapisana imena mestnih očetov. Vsakdo uže vé, da je bil tudi on nekdanj slavni senator in govornik, kateri je v tem svojem poslovanju s svojim sonornim glasom in z veliko previdnostjo večkrat višenjsko mesto pogube rešil, kakor nekdanj gosi rimski kapitol. Ko sta se pa sprla z g. Woukom, dal se je v veliko škodo mestu izbrisati iz tistih bukev.

S tem odstopom si je pa nakopal še to neprilichnost na glavo, da bode moral na svojih vizitnih kartah, katere nosijo zlate besede „I. Gemeinderath“, pristaviti besede „ausser Diensten“ ali pa „im wohlverdienten Ruhestande“, kakor mu bo bolj ugajalo. — Ta mestni odbor tedaj, kateri Vas je pozdravljaj, je tedaj ves drugačen od prejšnjega ter obstoji iz narodnih, slovenskih mož, iz poštenih slovenskih duš! In ta mestni odbor okinčal je višenjsko mesto tako krasno, in ker se mu je prav zdelo, postavil tudi na mestno šolo slovensko trobojnico.

gorski, na čelu jim Pero Vukotić, da so ščuvali proti avstro-ogerskeji velevlasti ter bili duševni voditelji vstanku. — Odgovornost za tako osumničenje prepustiti je se ve da temu magjarskemu listu samemu, ki je v tacin in jednacijah senzacionalnih izmišljotinah pokazal uže več potov, da ga je težko prekositi.

Vnanje države.

Vojaška pogodba mej Anglijo in Turčijo še zdaj nij sklenena. Lord Dufferin neče nikakor odjenjati in zahteva, da sultan Arabi pašo razglasi za upornika, še predno je pogodba gotova. To je vse, kar nam je denes došlo diplomatskih novic v egiptovski zadevi.

Iz Egipta: Nekateri londonski listi so predinočnim prinesli novico, da so Angleži vzeli Tel-el-Kebir ter dobili 2000 Egiptčanov v roko. Ali to nij bilo res, kakor pove včerajšnji naš telegram z Dunaja. Tudi mogoče nij bilo kaj takega, ker je general Wolseley stoprav predvčeranjim dopoldne poslal iz Nefiše nekaj konjkov, da preiščejo, kako kaj Arabi stoji, a bi ti konjiki, tudi če bi imeli bolj lehkijh konj, kot jih v resnici imajo, prav težko v tako kratkem času prejezdili petdeset kilometrov, toliko je namreč od Nefiše do Tel-el-Kebira. Preiskavali so v istini in general Wolseley je bil sam z njimi, ali prišli so le do Ramsesa, kjer se je vnel mal boj in so Egiptčani zopet pokazali, da so dobri topničarji. Iz Port-Saida brzjavljajo, da je Arabi dal zajeziti kanal s pitno vodo za Ismajlijo pri Mahsami, sredi mej Ramsesom in Tel-el-Kebir; to bo Angležem nagajalo. V Nefiše so vdobili Angleži veliko železničnih voz, a niti jedne lokomotive. Tri jim je preskrbel Arabi sam; z zvijačo ga je bil namreč premotil angleški telegrafist in Arabi je bil poslal iz Zagaziga v Ismajlijo tri vlake, katerih so pa uže čakali Angleži.

Dopisi.

Iz Tržiča 25. avgusta. [Izv. dop.] — Rojstni dan našega presvetlega cesarja je tudi naš trg na dostojen način praznoval. Ob desetih bila je služba božja v farnej cerkvi, katere so se občinski zastop, okrajna sodnija, davkarski urad in žandarmerija oficijelno udeležili. Konec slavnostne maše zapeli so „Te Deum“ in cesarsko himno — poslednjo seveda v nemškem jeziku. Zraven občinskega zastopa in uradništva zbralo se je tudi mnogo izbrana občinstva pri službi božjej.

Pri tej priložnosti treba je omeniti neke stvari, katera tukajšnjemu županstvu malo časti dela. Na večer pred rojstvenim dnevom cesarjevim se je namreč župan osobno potrudil, da je šel iskat godbe za drugi dan. To je gotovo lojalen namen. Ali pri nas je uže tako; naš župan ima ali premalo sreče, ali pa premalo pameti. Dobil je zares neko „bando“, toda kakšno! Obstala je iz treh „navžarjev“ — ljudstvo jih je tako krstilo — izmed katerih je prvi nek „cvék“ grizel, druga dva sta pa vsak svojo „trobento“ obdelavala, da je bilo strah in groza za ušesa. Drugi dan zjutraj ob štirih je bila ta izvoljena trojica uže na nogah, ter je obhodila celi trg s tacim v nebo vpijočim vriskom in piskom, da bi

drugod, kjer imajo ljudje kaj več muzikaličnega posluha, nego naš župan, tako „bando“ radi kaljenja nočnega miru dejali — pod ključ. V Tržiču pa naj bi to bilo slavljenje rojstnega dne cesarjevega!! O, pridi sveti duh in razsvetli jih! —

K zadnjemu dopisu v vašem listu o sprejemu deželnega predsednika gosp. Winklerja treba je meniti nekaj omeniti, česar dotični dopisnik nij omenil. Kakor je namreč iz omenjenega dopisa znano, sta se tržički župan „in titulo“ (t. j. tisti slavni „muskus“) in pa župan „de facto“ slednjič odločila, v imenu občinskega zastopa gosp. deželnemu predsedniku iti se pokloniti.

K temu sklepu pa jih nij pripravil njihov politični takt, s čemer ju je Bog le slabo obdaril, temveč velika debata, katero sta poprej imela v krogu svojih zvestih. „Saj ima on ravno toliko do mene, kakor jaz do njega“, rekel je baje titularni župan, in „Ti nijsi toliko, kakor on, Ti moraš iti k njemu“ odgovarjal mu je zbor. „Kako hočem z njim govoriti? Jaz slovenskega ne znam, on pa morda nemškega ne“ repliciral je župan, in še le potem, ko je visoki zbor zatrdil, da gosp. deželni predsednik tudi nekoliko nemščine ume, vrgla sta se oba „župana“ v svoje „famozne gale“, ter jo mahnila „per pedes“ proti stanovanju deželnega predsednika. Ali slednjega tisti čas ravno nij bilo doma. Kaj tedaj početi? Obrnila sta se, in jo udarila vsak proti svojemu domu. O uzroku pa, zakaj sta se tako hitro obrnila, cirkulirata dve verzaciji. Jedni pravijo, da častitljiva gospoda deželnemu predsedniku nijsta imela nič povedati, drugi pa govore, da gosp. predsednika nemščini nijsta veliko zaupala, in ga s taisto nijsta hotela spraviti v zadrego. Jaz pa ne verjamem temu hudobnemu svetu, kateri marsikatero laž raztrosi mej svet, ampak si mislim, da je skoro gotovo gospodoma iz županove kuhinje aromatični duh kake pečene piške udaril v nos — to je gotovo bolj zapeljivo, nego li deželni predsednik s svojo suho slovenščino. Quid autem tu censes, župane?

Iz Drage na Kočevskem, 23. avgusta. [Izv. dop.] „Slovenski Narod“ je uže priobčil pritožbo, katero smo bili od tukaj poslali vis. c. kr. deželnemu šolskemu совету zastran homatij, ki se gode na tukajšnji ljudski šoli. Častitim bralcem je morda še v spominu, da so našo prej slovensko šolo kar čez noč, peščici tukajšnjih Kočevarjev na ljubo, preustvarili v čisto nemško. Ogromna večina tukajšnjega prebivalstva je slovenska. Toda deci našej so od lanskega leta potisnili čisto nemške šolske knjige v roke. Nasledek takovega dresiranja je ta, da naši otroci v šoli le čas tratijo in se dolgočasijo; ne nauče se ničesar. Za to se zastopništvo tukajšnjega prebivalstva — na veliko jezo misijonarjev nemškega „Schulvereina“ — vpira takovemu nasilstvu in odbija tako budalostno vpeljavo. Stvar smo dobro pojasnili v dotičnej vlogi, ki jo imajo pre-

tresovati merodajne šolske oblasti. Pripravljeni smo potrskati še krepkeje, ako nam se ne zgodi pravica.

Glavno ulogo igra pri tej zmešnjavi g. šolski nadzornik, ali bolje, mandatar nemškega slabo glasnega „Schulvereina“, Linhart. Ko bi družih dokazov za to ne imeli, dokaz nam je sledeča dogodka:

Omenjenemu nadzorniku je gorko prihajalo, slišati, da se naše županstvo pritožuje zoper njegovo prenaradbo. Skušal je toraj zastran šolske uredbe s županom pogajati se. Za „mešetarja“ si je izvolil tukajšnjega učitelja Jurija Erker-ja. Ta pride k županu, g. Paulu Turku, ter ga prosi, naj pritožbe nikar ne odpošlje na višje mesto. Za plačilo mu obeta, da se bo slovenščina za naprej počevala kot učni predmet dve uri na teden. Župan, zvijačo koj spoznavši, molči, in pritožbo pošlje v Ljubljano. To se je zgodilo 28. julija. Drugi dan učitelj zopet pride „glikat“, in se odreže: „Herr Bürgermeister, wie steht es mit der Sache? Ich komme Sie im Namen des Herrn Linhart nochmals fragen, ob Sie sich bezüglich des Schulstreites mit uns einigen wollen. Ich bewillige ihnen, dass von nun an das slavische durch 3 Stunden wöchentlich unterrichtet wird.“ Župan mirno odgovori, da pritožba je uže odšla na višje mesto. Zdaj je bil ogenj v strehi! Ubogi učiteljček je gotovo nekoliko grošev iz kase nemškega „Schulvereina“ uže tiščal v žepu, po obetanih so se mu pa sline cedile, ali zdaj pozna, da z „glibengo“ ne bo nič, torej se mu je tudi za obetano plačilo bati. Toda fant ima korajžo. On ve, da mu hrbet krije njegov nadzornik; zna, da ima pri „Ortsgruppe“ Schulvereina v kočevskem mestu pokrovitelje; začne tedaj pri županu tako razsajati, da mu je ta moral pokazati, kodi se iz hiše gre. „Ich bin der Herr von der Volksschule in Suchen“, je upil, „ich habe hier zu befehlen, und werde gegen Sie mit allen Kräften arbeiten.“ In res, kaj stori ta repček nemškega „Schulvereina?“ V kočevskem mestu naščuvan in z neko protipritožbo oborožen, hodi od hiše do hiše loviti podpisov. Zraven, se ve, laže, ravnanje županovo preobrača, ter ljudi bega in ščuje, kar se da. Potuha, ki jo ta lansko leto pečeni učiteljček dobiva od zgoraj omenjenih strani, je uzrok, da se Jurček odteguje svojemu poklicu, ter s svojo agitacijo dela zdražbe in nemir, mestu da bi se držal svojega kopita in se brigal za svoj izpit.

Dotično gosposko opozorujemo, naj stori temu rogoviljenju konec. Zlasti bi jo prosili, naj nas reši tacihi nadzornikov in učiteljčkov, kakeršna sta Linhart in njegov „mešetar“, mlečnozobi Jure.

Domače stvari.

— (Blagoslovljenje nove zastave) 26. pešpolka veliki knez Mihael vršilo se je denes. Včeraj napravili so častniki in vojaki namestnici kume presvitile sesarice Elizabete, gospej dež. predsednika baklado in serenado. Denes zjutraj ob 9. uri

Da bi tedaj Vi videli našega Jankota, ko je zagledal slovensko zastavo na šoli! Vse govorniške moči je napel, pa mu nijso nič koristile. Mestni očetje so mu na lahko umevni način dopovedali, da tu nijma njegova beseda nobene veljave, kajti šola je mestna hiša. On pa je pobral kopita in z njim njegov veleučeni gospodin kolega Högerlein (to Vam je prava tuja rastlina, direktno importirana iz nemškega rajha, ki pa ne raste na vsacih tleh) in šla sta tja v samoto, da bi ne gledala slovenske Višnje Gore in velikanske narodne slovesnosti. Ko je pa to zvedel naš gospod Wouk, vzbudil se je iz svojih tužnih spominov in razvedril se mu je hipoma njegov obraz. Vi pa, dragi, verjemite mi, da ga je to bolj razveselilo, kakor da mu je priletelo pečeno pišče v njegova usta. Verjemite mi, da je Wouk vselej vesel, kadar se gospodu baronu ali Ciceronu kaj neprijetnega dogodi, in kdo je bolj navdušen od našega Wouka, kadar kje barona ali Cicerona dobro raztrgajo, ali, kakor bi rekel g. Spectabilis, kadar jima dobro obirajo bolhe. Prepričani smo, da bi si ti gospodje, da znajo dobro latinski, vedno dopisovali: „Si tu non vales, bene est, ego valeo!“ Gospod Wouk jima pa iz srca rad nagaja in to je za

nas včasih jako ugodno. Gospod Wouk je dobro vedel, kako bo pregrizlo baronove obisti, ako prosi za vpeljanje slovenščine v c. kr. urade. Za tega delj je to tudi storil, pa samo za tega delj. Mi smo se smijali, gospod baron pa je pobešal svojo plemenito glavico. — Po tej narodnej slavnosti dobila je pa tudi še neka druga osoba nekaj dela. Višenjski profesor nemščine in estetike Höger hodi namreč ob jasnem dnevi z Dijogenovo svetilnico po mestu ter išče nove gostilne, kjer si bodo g. Höger e tutti quanti močili z domačim pivom svoja nemška grla, kajti gostilničar, h kateremu je prej zahajala višenjska elita, „si licet parva componere magnis“, zakrivil se je velikega zločina in izgubil ves kredit pri teh gospodih, ker je tisti dan nasadil na svojo gostilno slovenske zastave. Ako se je g. Högerleinu posrečilo najti nov berlog za njegove nemške filozofe, tega še nijsmo pozvedeli. Želimo mu pa vse-kako mnogo vspeha pri tem delu!

In še nekaj nenavadnega zgodilo se je tisti dan, ko ste postavili Jurčiču spomenik. Ker Vas je toliko narodnih mož skupaj prišlo, napolnila se je vsa atmosfera z narodnim duhom, tako, da so nekateri prikriti slovenski Nemci kar težko dihali.

Tam pa, kjer ste napivali krasnej narodnej Dolenjske, čvrstemu dolenskemmu rodu, na istem kraju, kjer se je omenjalo, kako je nekaj divjal v teh lepih krajih mož Vesteneck, vstal je nekoliko ur po Vašem odhodu mož, ki je bil svoje dni prvi trabant Vesteneckov in načelnik njegove leibgarde, ki je vselej, kjer koli in kadar koli je mogel, agitiral proti Slovenstvu ter ob vsacej priliki se nam kazal animoznega — ta mož je tedaj vstal, prijel za čašo ter izrekel besede: „Jaz sem bil vedno Slovenec in naroden mož, pa svet me je krivo sodil!“ Tedaj pa sodite Vi, gospoda, in upam, da Vaša sodba je tudi sodba Muhobéra. Vesteneck pa bo gotovo, ko bo to zvedel, vzklilnil: „Et tu —“.

Sedaj naj pa še kdo reče, da se ne godé čudne stvari po svetu. Tedaj pač razvidite g. urednik, da ta slavnost nij bila brez vsakeršnega vpliva! Kadar se bode pa zopet kaka taka slavnost vršila, Bog ve, kaj se bode še le tedaj zgodilo! In da vsacega za naš narod toli zaslužnega moža slavimo, kakor smo slavili v 15. dan avgusta nepozabnega Jurčiča, želi gotovo najbolj Vaš sluga

Muhobér,
svetoduški puščavnik.

pa se je vršilo slovesno blagoslovljenje zastave v sv. Petra cerkvi, ker zaradi dežja pod Tivoli ni bilo možno. Zastavo blagoslovil je knezoškof dr. Pogačar. Navzočni so bili razen vseh vojaških dostojanstvenikov, dež. predsednik g. Winkler, dež. glavar grof Thurn, mestni župan g. Grasselli z mestnimi odborniki dr. Moschétom in Potočnikom, predsednik kupčijske zbornice g. Kušar in nje tajnik g. Murnik, osobito pa mnogo ženstva. Nova zastava je jako lepa in nosi na jedni strani velikega cesarskega orla, na drugi strani podobo matere Božje. Trakovi, katere je podarila kuma presvitla cesarica so res krasno izdelani. Barve so modre, jako bogato s srebrom tkane. Jeden trakov ima napis: „Elizabeta, cesarica Avstrije 1882“, na koncu traka pa je tkan avstrijski in bavarski grb, nad njim krona. Drugi trak ima napis: „Z Bogom k zmagi!“ na koncu pa je tkan državni avstrijski in ogerski grb s krono. Ko je bila zastava blagoslovljena, nesli so jo na prostor pred sv. Petra kasarno, kjer je stal polk. Tu se je pričelo zabijanje žeblov v zastavo. Prve tri zabil je g. knezoškof dr. Pogačar v imenu sv. trojice, potem polkovnik g. Appel v imenu cesarja kot vrhovnega poveljnika vojske, gospa Winklerjeva v imenu cesarice, polkovnik g. Appel v imenu polkovnega lastnika velikega kneza Mihaela, knezoškof dr. Pogačar v svojem imenu, potem dež. predsednik g. Winkler, dež. glavar grof Thurn in mestni župan g. Grasselli, za njim vsi drugi vojaški dostojanstveniki, častniki itd. Poslovil se je polk potem od stare zastave ter pozdravil novo s strelom in cesarsko himno. Polkovnik g. Appel nagovoril je polk v nemškem in magjarskem jeziku, navduševaje ga, da novo zastavo brani s krvjo in življenjem, kakor staro, katero je nosil 30 let. V slovaškem jeziku je isto govoril jeden častnik. Potem je polk prisegel novej zastavi v nemškem, ogerskem in slovaškem, najbolj glasno v zadnjem jeziku, ker je večina moštva slovaškega naroda. Konečno je ves polk pred zastopnico kume gospo dež. predsednika g. Winklerja defilirat ter se vrnil v kolizej. Občinstva bilo je jako mnogo navzočnega, posebno mnogo ženstva.

— (Nova izpraševalna komisija za ljudske učitelje) za prihodnja 3 leta je tako postavljena: Ravnatelj Pirkner (!), namestniki Hrovat (!), udje: Gariboldi (!), Linhart (!), Zupančič, Kreminger (!), Wurner (!), Sima (!), Nedved, Praprotnik in gospodična Fröhlich. Hvala lepa, kajti vsi znajo slovenski in vsi so naklonjeni našemu jeziku, nemškutarja sta samo gg. Praprotnika in Zupančič; Linhart bo izpraševal priropis in kmetijstvo v slovenskem jeziku, Wurner fiziko, a Sima bo priporočal ljubezen do domovine in razlagal značajnost.

— („Narodni Dom“.) II. izkaz daril zastopnikov banke „Slavije“. Do konca leta 1883. darovali so od svoje opravnine gg. Josip Mrhar v Dolenjej Vasi pri Ribnici 50%, Matija Buti na Vočilu (Koroška) 10%, Peter Bošnjak v Metkovićih (Dalmacija) 10%, Fran Dominko v Kobaridu 10%, Josip Dogša v Središču 10%, Ivan Šega v Sodražici 10%, Josip Janežič v Lešah (Koroška) 10%, Peter Bajs v Dvoru (Koroška) 10%, Ivan Gašperlin v Št. Juriji pri Kranji 5%, Fran Kraševac v Celji 5%, Fran Kogej v Postojini 5%, Matija Hudovernik na Vidmu 5%, J. Bezjak v Gruškovcu 5%, Adam Smolej v Ilirskeji Bistrici 10 gld. jedenkrat za vselej, Josip Hribar na Krki dve leti po 2 gld., Anton Mrva na Vačah jedenkrat za vselej 1 gld. in konečno Avgust Sušnik v Škofjeji Loki vso do konca leta 1883. mu pripadajočo opravnino. —

— („Prvo berilo in slovnica za slovenske ljudske šole“) sestavila A. Razingar in A. Žumer, ljudska učitelja. Ta potrebna knjiga je zdaj dotiskana kot naslednica Abecednika od ravno teh dveh gospodov in nam je ravno kar prišla v roke. Po površnem pregledu sodeči, moramo priznati, da je prav marljivo in po pravih pedagoških načelih sestavljena. Želeti bi bilo, da bi bila predložena v pravem času sl. ministerstvu v potrdilo,

da jo bode mogoče v prihodnjem šolskem letu uže vpeljati v šole.

— (Iz Motnika) se nam piše: Mej Ljubljano in Motnikom je tako daleč, kakor mej Berlinom in Motnikom. Mej Trstom pa Motnikom pa, kakor mej Madridom na Španjskem. To čutimo bralci časnikov. Iz Ljubljane hodi „Narod“ 3—4, tudi še več, pet dni v Motnik, „Edinost“ iz Trsta pa šest, tudi sedem dni, posebno zdaj, ko je razstava.

— (Tržne cene v Celovci) na tržni dan 24. avgusta: Pšenica hektoliter 7 gld. 50 kr. — 8 gld. 20 kr. Rež 5 gld. 70 kr. — 5 gld. 90 kr. Oves 2 gld. 70 kr. — 3 gld. 20 kr. Ječmen 5 gld. 40 kr. — 6 gld. Ajda 6 gld. Koruza 7 gld. 50 kr. Proso 11 gld. — 11 gld. 50 kr. Leča 11 gld. — 12 gld. 50 kr. —č.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“:

London 26. avgusta. Po poročilih Wolseleya iz Ismailije pričel je Wolseley 24. t. m. s konjico, tisoč pešci prodirati naprej ter zasedel po Egipčanih mej Magfarom in Mahuto napravljeni nasip iz fašin. Wolseley nadaljeval je 25. t. m. s prvo divizijo, s celo brigado konjic in šestnajstimi topovi. 1500 Angležev bilo se je skozi celi dan proti več nego 10.000, dokler niso zagnali v beg v Mahuti močno vtrjenih Egipčanov, ki so imeli občutljive izgube. Angleži zaplenili so veliko ostrog pri Mahsame, pet Kruppovih kanonov, municijo in 75 provijantnih voz. Egipčani so po tem porazu zgubili pogum. Angleži imeli so 24. t. m. šest mrtvih, dvanajst ranjenih, izgube včerajšnje neznane.

Aleksandrija 26. avgusta. Častniki in prostaki „Nautilus“ izpustili so se brez ovir. „Nautilus“ odplul je v Port-Said.

Narodno-gospodarske stvari.

Našim vinogradnikom.

(Konec.)

2. Pri izboru trt gledamo navadno le na to, pridelati veliko, ne vprašaje kakega vina. Prideluje se dotem vino, zlasti po nekaterih krajih, ki niso vino, ampak kislica. V Nemčiji pa se gleda le na kakovost, nikdar na količino. In kaj je posledica tega! V slabih letih vina niti prodati ne moremo, v dobrih pa je malo več vredno, nego sodi, v katerih je. Prodaja našega vina omejena je na dom, mej tem ko bi pri dobrem izboru lahko tekmovali z najboljšimi renskimi vini. Okus naših domačih vinopivcev je pokvarjen, „čevček“ jim je uže dobrota, ker dobrega vina niti dobiti.

3. Naše obdelovanje zemlje in zlasti gnojenje je grozno nedostavno. Leta 1879. uvozilo se je gnoj in odpadkov: V Nemčijo za 26 milijonov, v Belgijo za 18 milijonov, v Francosko za 13 milijonov, v Veliko Britanijo za 28 milijonov, v Nizozemsko za 5 milijonov, v Avstro-Ogersko pa le za dva milijona goldinarjev v zlatu. Je-li treba močnejšega dokaza za slabo stanje naših poljedelskih razmer, nego so te statistične številke? Koliko se doseže z gnojenjem, koliko se prišteje dela in časa, ako se rabi „guano“ in gnojni fabrikati namestu našega navadnega gnojja, koliko se s tem poboljša in pomnoži kakovost vina, to nam kaže primerjanje nemških in naših vin in njihove cene.

4. A če se mnogo greši glede lege, obdelovanja in gnojenja, je glavni moment za požlahenje vina, kletarstvo pri nas še v otročjih povojih. Skoro vsi vinogradniki, da celo vinotrtiči in krčmarji nimajo niti pojma o kletarstvu in koliko se doseže z razumnim kletarstvom.

Ne glede na to, da se vino prereditko pretaka, jim je tudi čiščenje in lepšanje vina (govor je tu o večini in zlasti o malih posestnikih) neznana stvar, mej tem ko jih najmanjši nemški vinogradnik vspešno rabi. —

Vsled tega se čestokrat pripeti, da je vino bolno, da se spridi in da se sploh kvaliteta izgubi. Temu v dokaz služi naj naslednji vzgled.

Izmej vseh cislitvanskih vin je ljutomersko kar se tiče bouqueta, moči in sladkorja najbolj jednako najboljšim renskimi vinom, zlasti „Steibergerju“. Doseglo bi tudi rensko vino, da je kletarstvo razumno, racijonemo. Tekmovati bi moglo in bilo posebno sposobno za promet na Angleško. Avsled ne-popolne manipulacije, dobiva se navadno motna pi-jacha brez bouqueta, ki je po označenih razmerah nesposobna za transport in se ne drži. Ugovarja se,

da je temu zemlja uzrok. Kaj še, jedino slabo kletarstvo! Naj se z ljutomerskim vinom ravna, kakor ob Reni in vspeh bo velikanski.

Kot kratko statistično pojasnilo naj bodo navedene še številke o izvoznju vina l. 1879. Številke so milijoni goldinarjev v zlatu. Francoska (kjer je tretjina vinorodne zemlje uničena po trtni uši) 144, Nemčija 31, Italija 12, Avstro-Ogerska 10 milijonov. Pri razumnem vinstvu, pri vpotrebljevanju vseh naj-novejših iznajdeb in znanstvenih pripomočkov, osobito pa z odstranjenjem starih neopravičenih razvad, bi se navedene številke gotovo za nas zdatno izboljšale in naša vinska trgovina bi lepo cvela, kar bi se tudi spodobilo, če se pomisli, da imajo skoraj tri četrtine lepe vinorodne kraje.

Tuji:

25. avgusta.

Pri Slonu: Frank z Dunaja. — Rastič iz Linca. — Reben iz Trsta. — Rušna iz Zagreba. — Stockmann z Dunaja.

Pri Matet: Wazi iz Grada. — Klevetz z Dunaja. — Dr. Brüll iz Brna. — Hille iz Bodenbacha. — Majer in Polak z Dunaja.

Tržne cene v Ljubljani

dné 62. avgusta t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	80
Rež,	5	20
Ječmen	4	23
Oves,	2	44
Ajda,	5	53
Proso,	5	36
Koruza,	6	80
Leča	9	—
Grah	9	—
Fizol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	3	—
Maslo, kilogram	—	94
Mast,	—	88
Speh frišen	—	80
„povojen,	—	78
Surovo maslo,	—	75
Jajca, jedno	—	2 ² / ₀
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	48
Svinjsko	—	60
Kostrunovo	—	28
Kokoš	—	30
Golob	—	18
Seno, 100 kilogramov	2	50
Slama,	1	42
Drva trda, 4 kv. metre	5	80
„ mehka, „ „	4	—

Dunajska borza

dné 26. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76 gld.	80	kr.
Srebrna renta	77	25	—
Zlata renta	95	—	—
1860 državno posojilo	130	50	—
Akcije narodne banke	823	—	—
Kreditne akcije	313	75	—
London	118	80	—
Srebro	—	—	—
Napol.	9	44	—
C. kr. cekini	5	62	—
Nemške marke	57	95	—
4 ⁰ / ₀ državne srečke iz l. 1854	250 gld.	120	—
Državne srečke iz l. 1864	100	171	25
4 ⁰ / ₀ avstr. zlata renta, davka prosta	95	30	—
Ogrska zlata renta 6 ⁰ / ₀	119	20	—
„ 4 ⁰ / ₀	87	80	—
„ papirna renta 5 ⁰ / ₀	86	65	—
5 ⁰ / ₀ štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—	—
Dunava reg. srečke 5 ⁰ / ₀	100 gld.	114	50
Zemlj. obč. avstr. 4 ¹ / ₂ zlati zast. listi	119	30	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	25	—
Kreditne srečke	100 gld.	177	75
Rudolfove srečke	10	21	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	120	75
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	225	25	—

Zahvala.

Za svečani obed, ki ga je povodom rojstnega dné Njeg. ces. in kralj. veličanstva presvetlega cesarja v 20. dan t. m. mestnim ubožnim priredila **Ljubljanska ljudska kuhinja**, so od sl. vodstva tega velekoristnega društva brezplačne nakazilne listke dobili vsi stanovniki tukajšnje mestne siromašnice, katerih je vsega 110, mej njimi 35 bolnikov, ki ne morejo iz postelje, ki so jim pa jedi bile poslana na dom.

Toliko dobro delo v resnici izredne blagotvornosti zasluži biti objavljenim z dostojno hvaležnostjo.

Upraviteljstvo ubožnega zavoda ljubljanskega

v 22. dan avgusta 1882.

Mestni župan: Grasselli.

Učenec

iz dobre hiše, kateri je vsaj jeden realni ali gimnazijalni razred zvršil in kateri je slovenskega in nemškega jezika zmožen, se takoj sprejme v prodajalnici mešanega blaga **Frana Dejaka v Karlovcu.**

(522—2)

Velika zaloga dolenjskega vina,

in sicer staro **črno vino** po 9 gld. av. vedro, **nova vina** 1881 leta **rumena** ali **ruđeča** posebno dobra po 5 1/2 do 6 1/2 gld. avstr. vedro pri

Cvenkelj-i v Sevnici,
(Lichtenwald, Steiermark.) (528-3)

Naznanilo in priporočilo.

Udano podpisani usojam se, p. n. občinstvu v Ljubljani in okolici s tem naznanjati, da bom imel

zalogo dobrih klavirjev,

za to jih prav toplo priporočam, na posodo jemati jih ali pa vkupovati. Dalje usojam se javljati, da sem se v večjih fabrikah na Dunaji, v Monakovem in Bayrethu prav dobro izuril, klavirje ubirati in popravljati; da sem učen dunajske in ameriške mehanike in imam najboljša pričevala; da sem na c. kr. konservatoriji za glasbo in dr. na Dunaji strokovnjakom izpoznan in mi je vodja le-tega konservatorija gospod Hellmersberger dal najlepša pričevala; zato se rad nadejam, da bom vsa naročila, tudi v popravljani, izvrševal v popolno zadovoljnost svojih preč. naročnikov. Stare instrumente zamenjujem z novimi po najnižji ceni. (546-1)

V vsem spoštovanji
Ferd. Dragatin z Dunaja,
Rimska cesta št. 20, II. nadstr.

Lepe in po ceni

klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja

(506-48)

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic.

VABILO

kegljanje na dobitke

v Vevčah

v tamošnji fabriški restavraciji,
od nedelje 27. dne avgusta, do nedelje 24. dne septembra.

(543)

DOBITKI:

I. 6 cekinov,	IV. 3 steklenice šam-
II. 1 veliki cekin in 6 sre-	panjca,
bernih goldinarjev,	V. 1 kozel,
III. 10 srebr. goldinarjev,	VI. šaljivi dobitki.

Jedna serija (9krat zatočiti) 20 novcev.

Konec kegljanja in razdelitev dobitkov v 24. dan septembra ob osmih zvečer.

Istega popoldne koncertna muzika.

Najljubše vabi

restavratôr.

Komí

za v prodajalnice z raznovrstnim blagom, uren delavec in zmožen, voditi sam kupčijo, dobi službe v podružnici na Studenci pri

(542-2)

Halbensteinerji v Ljubljani.

V. LOBENWEIN

fotografični atelier

v hotelu „pri slonu“.

Fotografira se vsak dan.

(63-32)

Tovarna za peči in glinaste zdelke ANTON-a JELOČNIK-a,

(prej Fran Legat),

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 4,

priporoča slavnemu občinstvu svojo

zalogo pečij,

od najprostejših do najfinejših vrst.

Dalje

**štedilna ognjišča, ozaljšeke pri stavbah in vrtih,
cevi za stranišča, ogenj zdržujoče opeke,**

sploh vse v to stroko spadajoče predmete, zagotavlja najnižje cene in solidno postrežbo.

Na zahtevanje pošlje se cenik.

(527-3)

Važno za kmetovalce!

Marsikateremu gotovo v veliko olajšavo prodajajo se tudi na obroke po prav ugodnih pogojih dobro znane

Lanz-ove

ročne mlatilnice, slamoreznice itd.,

katerih se je v malo letih izdelalo in razpečalo ogromno število 98 tisoč komadov, kar je gotovo najboljšo pričevalo in priporočilo. — Tedaj na noge! Združite se po dva ali več skupaj in ne zamudite ugodne prilike, kajti korist glede dela in časa je tolika, da se kupljeni stroj prav kmalu sam izplača.

Pojasnila in ilustrovane cenike brezplačno razpošilja
zastopništvo in zaloga pri A. Debevcu

v Ljubljani, Rimska cesta št. 19. (448-15)

Tinktura Rhei composita vulgo
Franz-ova esenca.
1 steklenica 10 novcev a. v.

Ta tinktura narejena je iz rož, in je zato tako pri-
ljubljena, ker je ozdravila že mnogo tisoč ljudi, kar se
vidi iz pohvalnih pisem, ki jih izdelovatelji dobiva.

To zdravilo pomaga pri boleznih v želodcu in v tre-
buhu, ozdravi krč in ščipanje v črevesu, prehodno in tre-
bušno mrzlico, zaprtje, hemoroide, zlatenico, glavobol itd.
ter je najbolje zdravilo za otroke zopet gliste. (451-7)

Naročila se proti poštnemu povzetju točno izvršujejo.

Ign. Thomanova vdova,

v Kravjej dolini št. 12,

priporoča

(314-5)

svojo zalogo dovršenih

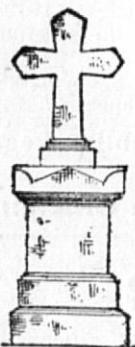
nagrobni spomenikov

ter izvršuje prav po ceni vsa v kamenosekarsko
obrt pripadajoča dela.

Dobro, točno in po ceni izvršuje tudi

altarje

in druga cerkvena dela.

Optični institut

E. REXINGER-ja

v Ljubljani.

(225-20)

Specijalitete za one, ki potrebujejo očal.

Velika kompletna zaloga najnovejših in kot praktično
priznanih optičnih, fizikalnih in matematičnih rečij;
zelo nizke, stalne cene. Obširne cenilnike na zahtevanje
gratis in franko. Vplačevanje na obroke pri zneskih
od 5 gld. više brez povišanja cene se blagovoljno dovoli.

Poprave dotičnih stvari se izvršujejo dobro in natanko.

Graverska dela

vsake vrste se oskrbe zelo dobro in cenó.

Lekarna „pri samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-jeva

na mestnem trgu v Ljubljani,

priporoča p. n. občinstvu sledeče, zmirom sveže (frišne) vsled dolgo-
letnega izkustva kot izvrstno uplívne priznane specijalitete, iz-
kušena domača in homeopatiška zdravila:

Planinski želišni sirop kranjski,

kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekle-
nica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje, najboljše vrste izborna
nico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 steklenica 60 kr.

Anaterinska ustna voda, najboljše za ohranjanje zob ter zobnega
mesa in takoj odpravi smradljivo sapo
iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme bi se v nijed-
nem gospodinjstvu po-
grešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa,
glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v
škaflih a 21 kr.; jeden zavoj s 6. škafliji 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le
jeden zavoj. (465-3)

Naročila iz dežele izvrše se takoj.